



LIETUVOS ŪKININKŲ SĄJUNGA

XXXIX-ojo SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJA

2025 m. gegužės 16 d.

Lietuvos ūkininkų sąjungos suvažiavimo dalyviai, vertindami

- XIX-osios Vyriausybės programoje įtvirtintus siekius: pripažinti žemės ūkio sektorių strateginiu sektoriumi, svarbiu šalies saugumui dėl aprūpinimo maistu užtikrinimo; mažinti biurokratizmą ir perteklinius reguliavimus; stiprinti ir remti žemdirbių savivaldą,
- situacijas nuo geopolitinio nestabilumo ir ekonominio ar teisinio neapibrėžtumo iki klimato kaitos ir kintančios pasaulinės prekybos dinamikos,
- ES žemės ūkio ir maisto viziją iki 2030 m. ir vėliau,
- sekančio laikotarpio ES Daugiametę finansinę programą ir Bendrosios žemės ūkio politikos fondo formavimo planus,
- Bendrosios žemės ūkio politikos Strateginio plano įgyvendinimo Lietuvoje patirtį, korekcijas ir supaprastinimo teisės aktų paketo pritaikymą derinant su nacionaliniais reikalavimais,

konstatuoja, jog :

- valdžia neįsiklauso į LŪS ir žemdirbių išsakomas pastabas, teikiamus pasiūlymus, nesprenžiamos jų iškeltos problemos,
- socialinis dialogas labiau imituojamas, nei iš tiesų siekiama ieškoti geriausių sprendimų.

Todėl REIKALAUJAME:

1. Dėl planuojamų mokesčių pakeitimų ir vis dar neišspręstos problemos dėl ūkininkų Sodros įmokų neįskaitymo ir dėl to prarandamo stažo

- skubos tvarka KOREGUOTI VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMĄ TAIP, KAD NEBŪTŲ NUTRAUKTAS DARBO STAŽAS gyventojams, besiverčiantiems individualia žemės ūkio veikla, kurie sąžiningai mokėjo įmokas pagal esamą tvarką, bet dėl mažų metinių pajamų jiems buvo anuliuotos įmokos;
- NEFORSUOTI GPM ĮSTATYMO PATAISŲ PRIĖMIMO. Mokesčių pakeitimai jokių būdu negali įtakoti skirtingos juridinės formos žemės ūkio veikla užsiimančių ir vienodas pajamas gaunančių ūkio subjektų absoliučiai skirtingo pajamų (pelno) apmokestinimo ir dėl to skirtingų konkuravimo sąlygų. Faktiškai mokamas GPM ūkininkams po mokesčių pakeitimų negali didėti neproporcingai kitų verslų mokamų mokesčių atžvilgiu – visiškai nepriimtina, kad ūkininkams GPM mokesčiai gali padidėti daugiau nei 100 proc. Keičiant GPM įstatymą būtina KOMPLEKSIŠKAI PERŽIŪRĖTI ir VSD bei PSD mokesčius ūkininkams, kad mokamų mokesčių progresyvumas nestabdytų mažesnes ir vidutines pajamas gaunančių ūkininkų galimybes vienodai konkuruoti rinkoje su didesnes pajamas gaunančiais ūkiais, nes mažesni ūkiai privalo pagal ūkio pajamas turėti vienodas galimybes investuoti į gamybos plėtrą ir tvarumą bei produkcijos pridėtinės vertės didinimą;

- siekiant didinti kelių mokesčius IŠLAIKYTI GALIOJUSIAS IŠIMTIS ŪKININKAMS važiuojantiems keliais su žemės ūkio technika arba savo transportu vežantiems savo produkciją, žaliavą bei gyvulius. Ūkininkų produkciją gabenti sunkvežimiais yra tvariau nei su traktoriais, todėl mokestinė sistema turėtų skatinti krovinių gabenimui rinktis kelių transporto priemones;
- ATSISAKYTI SUPLANUOTO SPARTAUS kuro skirto žemės ūkiui akcizo ir CO² DEDAMOSIOS DIDINIMO.

2. Dėl biurokratinės naštos mažinimo ir BŽŪP Strateginio plano

- IMTIS KONKREČIŲ VEIKSMŲ dėl biurokratinės naštos mažinimo. Parengti veiksmų planą bei įvardyti atsakingas institucijas ir konkrečius asmenis atsakingus už plano įgyvendinimą;
- dar kartą įvertinti socialinių partnerių seniau teiktas pastabas, į kurias nebuvo atsižvelgta dėl Strateginiame plane esančių nuostatų. Taip pat raginame NEDELSIANT INICIJUOTI STRATEGINIO PLANO ESMINĘ PERŽIŪRĄ įsivertinus Europos Komisijos pasiūlytą BŽŪP supaprastinimo teisės aktų paketą;
- nedelsiant ATSISAKYTI PRAKTIKOS, KAI ŪKININKAS IŠ ANKSTO LAIKOMAS POTENCIALIU PAŽEIDĖJU, o jo veikla nuolat apkraunama pareiga įrodinėti, kad jis laikosi įstatymų (pvz. per 10 dienų po sudygimo fotografuoti posėlius, deklaruoti purškimus augalų apsaugos produktais, kurių etiketėje nurodyta kenksmingas bitėms, nors augalai nežydi ir jose nėra bičių lankomų žydinčių piktžolių). Valstybės institucijos privalo KEISTI POŽIŪRĮ: grįsti santykius pasitikėjimu, ne kontroliuoti tik dėl kontrolės, o konsultuoti ir bendradarbiauti su žemdirbių bendruomene. Taikyti tikslines patikras tik esant pagrįstam įtarimui jog yra daromas pažeidimas;
- peržiūrėti ir SUPAPRASTINTI STATYBOS REGLAMENTAVIMĄ, TAIKOMĄ ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES STATINIAMS. Apstu pavyzdžių, kuomet taikomi ypatingo statinio reikalavimai, nors tai lengvos, kartais net rankomis surenkamos, besikartojančios konstrukcijos, kurioms nereikia sudėtingų inžinerinių sprendimų;
- teisės aktuose, reglamentuojančiuose tręšimą, ATSISAKYTI TRĚŠIMO TERMINŲ PAGAL KALENDORINES DATAS, bet nustatyti sąlygas, kurioms esant tręšimas yra negalimas (pvz. įmirkusi, išalusi žemė) vadovaujantis mokslininkų atliktais tyrimais.

3. Dėl bešeimininkio turto

- iš esmės spręsti situaciją, kad BEŠEIMININKIŲ PASTATŲ ĮREGISTRAVIMO PROCEDŪRA BŪTŲ SUPAPRASTINTA, rasti teisinį kelią kuris būtų paprastesnis, nei dabar esantis, kai turto nuosavybės klausimai sprendžiami tik teismuose. Žemė po šiais pastatais neneša jokios naudos valstybei, o parduoti pastatai būtų papildomos pajamos valstybės biudžete.

4. Dėl žvėrių ir paukščių daromos žalos

- LAUKINĖS FAUNOS DAROMOS ŽALOS REGULIAVIMO IR ATLYGINIMO KLAUSIMUS IŠSPRĘSTI IŠ ESMĖS. Žalos paskaičiavimo metodikos kosmetiniai pataisymai varo į nevirtį žalas patiriančius ūkininkus. Vis aktualesnė problema tampa nemedžiojamų paukščių daroma žala, dėl kurių prarandamas derlius, o reikia įvykdyti prisiimtus įsipareigojimus, kuriuos kontroliuoja NMA. Baidyti paukščių medžiotojai nespėja, o ūkininkui baidyti paukščius garsinėmis priemonėmis negavus leidimo yra

draudžiama. Aplinkos apsaugos agentūra leidimus išduoda per 20 d. d., bet dažniausiai priima sprendimą leidimo neišduoti ir rekomenduoja kreiptis į medžiotojus.

5. Dėl gyvulininkystės problemų

- **PROTINGOS IR TVARIOS AUGALŲ APSAUGOS PRODUKTŲ, MĖŠLO IR SRUTŲ NAUDOJIMO BEI TRĖŠIMO PLANO SUDARYMO TVARKOS**, t. y. ribojimus pagrįsti tyrimais ir mokslo rekomendacijomis.

6. Dėl ŽŪR įstatymo

- **SUVIENODINTI VISŲ ŽEMĖS ŪKIO ASOCIACIJŲ VEIKLOS SĄLYGAS**, neiškeliant asociacijų aukščiau likusių specialiai deleguotu laikmečio neatitinkamu įstatymu, išimtinai skirtu vienai asociacijai. Visų asociacijų veikla turi būti reglamentuojama vieninteliu Asociacijų įstatymu.

7. Dėl trumpųjų maisto grandinių plėtros

- atsisakyti nebūtinų reikalavimų ir suvaržymų diegiant trumpąsias maisto tiekimo schemas. Maitinimo Lietuvos ūkininkų išauginta produkcija švietimo, gydymo įstaigose klausimai daugeliu atveju sprendžiasi ne vienodai dėl savivaldybių požiūrio ir sprendimų, bet net ir esant geriems ketinimams tai įgyvendinti sudėtinga dėl Viešųjų pirkimų įstatymo ar kitų teisės aktų nuostatų. Todėl **PROVERŽIUI PASIEKTI REIKALINGA KOMPLEKSINĖ PERŽIŪRA IR ĮSITRAUKIMAS VISŲ INSTITUCIJŲ**, neapsiribojant LR ŽŪM.

8. Dėl atsinaujinančios energetikos plėtros derlingose žemėse

- ūkininkus ypač neramina saulės elektrinių plėtra derlingose žemės ūkio paskirties žemės masyvuose. Teisės aktuose nepalikta jokių saugiklių, kad šių elektrinių plėtra derlingiausiuose žemės ūkio naudmenų plotuose būtų užkardyta. **RAGINAME ATSINAUJINANČIOS ENERGETIKOS PROJEKTŲ VYKDYMUI PIRMIAUSIA IŠNAUDOTI PASTATŲ STOGUS, APLEISTAS URBANIZUOTAS TERITORIJAS BEI APLEISTĄ, ŽEMĖS ŪKIO GAMYBAI NENAUDOJAMĄ ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĘ.**

9. Dėl ekologinio ūkininkavimo skatinimo Lietuvoje

- **KEISTI VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMĄ**, kad viešajame sektoriuje, įskaitant darželius ir mokyklas, būtų **PIRMIAUSIAI PERKAMI EKOLOGIŠKI MAISTO PRODUKTAI**. Esama tvarka, kuri numato pasirinkimą pagal pigiausią kainą, nepalaiko sveiko, tvaraus, ekologiško maisto tiekimo ir užtikrinimo vaikams;
- **KOREGUOTI PARAMOS MECHANIZMĄ VIEŠAJAM SEKTORIUI**, kad darželiams ir kitoms ikimokyklinio ugdymo įstaigoms būtų suteikta **PAPILDOMA PARAMA, SKIRTA EKOLOGIŠKIEMS MAISTO PRODUKTAMS**;
- **SKATINTI EKOLOGIŠKŲ PRODUKTŲ VARTOJIMĄ** organizuojant švietimo programas, viešąsias kampanijas ir renginius, kurie padėtų pasiekti platesnį vartotojų ratą bei didintų vartotojų žinias ir pasitikėjimą apie ekologiškus produktus;
- **SUKURTI PARAMOS PRIEMONĘ**, kuri skatintų ūkininkus **AUGINTI EKOLOGIŠKĄ SOJĄ** Lietuvoje;

- NEDELSIANT PARENGTI IR PATVIRTINTI ILGALAIKĮ LIETUVOS EKOLOGINIO ŽEMĖS ŪKIO PLĖTROS VEIKSMŲ PLANĄ. Lietuva ir Graikija yra vienintelės ES šalys, kurios neturi aiškiai apibrėžto ekologinio žemės ūkio plėtros veiksmų plano.

10. Dėl žemdirbių ir politikų bendradarbiavimo

- gerinti komunikaciją, TAIKYTI ŠIUOLAIKIŠKESNES BENDRADARBIAVIMO FORMAS. Atskirtis tarp įstatymų leidėjų, kontroliuojančių institucijų ir ūkininkų vis dar didžiulė ir tai trukdo rasti geriausius sprendimus atliepian visuomenės interesus ir verslo sąlygas.

11. Dėl žemdirbių konsultavimo ir mokymų

- ATISISAKYTI PERTEKLINIŲ, PRIVERSTINIŲ IR REALIOS NAUDOS NETEIKIANČIŲ MOKYMŲ ŪKININKAMS, kurie ne tik neefektyvūs, bet ir švaisto tiek viešąsias lėšas, tiek ūkininkų laiką;
- ATISISAKYTI PRIVALOMO ŽINIŲ ATNAUJINIMO išklausan augalų apsaugos produktų naudotojo kursą ir gaunant atitinkamą pažymėjimą reikalavimo ūkininkams, kurie TURI AGRONOMO KVALIFIKACIJOS DIPLOMĄ;
- inicijuoti visos ŽŪM, NMA konsultacijų, tyrimų, analizių rėmimo sistemos peržiūrą. MOKYMŲ IR KONSULTACIJŲ SISTEMĄ REKONSTRUOTI taip, kad paslaugos gavėjas ŪKININKAS TURĖTŲ REMIAMĄ PASLAUGŲ PIRKIMO KREPŠELĮ ir galėtų pats nuspręsti, kurie paslaugos teikėjai atitinka jo poreikius.

Raginame Lietuvos Respublikos atsakingų institucijų vadovus bei politikus atsižvelgti į Lietuvos ūkininkų sąjungos keliamus reikalavimus ir nedelsiant imtis priemonių, sprendžiant įsisenėjusias ir naujai kylančias, neretai pačių biurokratų sukurtas, problemas.

Pasilieikame teisę panaudoti visas įstatymais numatytas priemones, kad būtų apginti ūkininkų interesai ir įgyvendinti jų teisėti lūkesčiai.